

پیش بینی خودکارآمدی مدیران و معاونان زن بر اساس هوش های چندگانه و مهارت اجتماعی

پریناز رحیمی^۱

امیدعلی حسین زاده^۲

تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۷/۰۹

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۳/۰۳

چکیده

این پژوهش با هدف پیش بینی خودکارآمدی مدیران و معاونان زن شهرستان شبستر بر اساس هوش های چندگانه و مهارت اجتماعی انجام گرفته است. پژوهش حاضر از نظر نحوه گردآوری داده ها از نوع تحقیق توصیفی-همبستگی بوده و از نظر هدف نیز از نوع پژوهش کاربردی می باشد. جامعه آماری پژوهش شامل مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر به تعداد ۷۵ نفر است که از این تعداد ۶۳ نفر به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای نسبتی با استفاده از جدول مورگان انتخاب شدند. ابزارهای اندازه گیری پژوهش شامل پرسشنامه هوش های چندگانه گاردنر، پرسشنامه مهارت های اجتماعی ماتسون و همکاران (۱۹۸۳) و پرسشنامه خود کارآمدی شوارزر و جروسلم بود. برای تجزیه و تحلیل فرضیه های پژوهش از روش آمار استنباطی ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه هم زمان با استفاده از نرم افزار SPSS.23 استفاده شد. نتایج نشان داد از بین مؤلفه های هوش های چندگانه سه مؤلفه هوش کلامی ($r = 0/69$)، هوش موسیقی ($r = 0/67$) و هوش میان فردی ($r = 0/56$) با خودکارآمدی مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر رابطه دارد ($p < 0/01$). طبق نتیجه رگرسیون، ۷۶/۴ درصد از واریانس خودکارآمدی توسط هوش های چندگانه و مهارت اجتماعی تبیین می شود. بنابراین از آنجایی که خودکارآمدی مدیران و معاونان نیز با هوش های چندگانه و مهارت های اجتماعی آنان دارای رابطه معنی داری است؛ لذا پیشنهاد می شود سازمان ها خودکارآمدی مدیران را از طریق ترتیب دادن هدف های قابل دسترس، جانشین سازی تجربه های موفق با تجربه های ناموفق و تقویت اعتماد به نفس تقویت نمایند.

واژه های کلیدی: خودکارآمدی، هوش های چندگانه، مهارت اجتماعی.

۱. کارشناس ارشد، مدیریت آموزشی، دانشکده علوم تربیتی، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران.

۲. استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران (نویسنده مسئول).

مقدمه

با عنایت به این که آموزش و پرورش به عنوان اساس و زیربنای توسعه فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هر جامعه است و از آنجایی که بخش قابل توجهی از فعالیت‌های آموزش و پرورش در مدارس صورت می‌گیرد، مدارس به عنوان یک نظام اجتماعی حساس و مهم، از جایگاه خاصی برخوردارند. مدارس در صورتی خواهند توانست وظیفه خطیری را که بر دوش آن‌هاست به نحو احسن انجام دهند که سازمان‌های سالم و پویایی باشند. مدارس سالم، خواهان مدیرانی بانفوذ هستند، مدیران این مدارس لازم است با ویژگی‌های سازمان سالم آشنایی کامل داشته باشند و خود افرادی برخوردار از احساس خودکارآمدی قوی و سلامت روانی بالا باشند. به همین دلیل یکی از اهداف آموزش و پرورش در همه جوامع کمک به فرد است تا خودکارآمد شود. برای اینکه فردی در بزرگسالی کارآمد باشد باید این ویژگی را در دوران طفولیت و دانش‌آموزی در خود پروراند. با توجه به اینکه آموزش و پرورش جزء حیاتی‌ترین سازمان‌های کشور به شمار رفته که پرورش مهم‌ترین منابع ملی را بر عهده دارد، و هرگونه سرمایه‌گذاری در آن منجر به توسعه همه‌جانبه کشور خواهد شد، توجه ویژه مسئولین به پرورش هوش چندگانه مدیران و معاونین، بالابردن خودکارآمدی آنان و ایجاد محیط کاری مطلوب در مراکز آموزشی و مدارس بسیار مهم و ضروری به نظر می‌رسد. به طور کلی ر کلی بقا و دوام و پیشرفت هر جامعه‌ای به کارایی و کیفیت تعلیم و تربیت آن جامعه بستگی دارد، هر کشوری به مدیران و معاونین، استادان و معلمان با انگیزه و کارآمد به عنوان یکی از ارکان تعلیم و تربیت نیاز دارد تا بتواند جوانان خود را در قالب نظام تعلیم و تربیت خود پرورش دهد و برای آینده‌ای بهتر آماده کند. بنابراین بر اساس این تحقیق می‌خواهیم نقش هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی را در پیش‌بینی خودکارآمدی مدیران و معاونان تعیین کنیم.

درباره خودکارآمدی می‌توان گفت یکی از جنبه‌های نظریه شناخت اجتماعی آلفرد بندورا است، نظریه شناختی - اجتماعی از دیدگاه کارگزارانه سرچشمه گرفته است که در آن رفتار فرد به صورت هدفمند تلقی می‌شود، و این دیدگاه در ابتدا به نظریه یادگیری اجتماعی معروف بود و این نظریه بر خواستگاه اجتماعی رفتار و اهمیت فرایندهای شناختی در تمام ابعاد زندگی انسان، انگیزش، هیجان و عمل تأکید می‌کند و این نظریه از قویت فاصله گرفته بر اهمیت فرایندهای شناختی تأکید می‌کند، در این دیدگاه افراد نه به وسیله نیروهای درونی برانگیخته می‌شوند نه به وسیله نیروهای بیرونی به طور خودکار کنترل می‌شوند و عملکرد انسان در چهارچوب یک مدل تقابلی سه‌جانبه تبیین می‌شود که در آن رفتار شخص و محیط برای رسیدن به انواع عملکرد تعیین شده است (آبیت، ۲۰۱۱). خودکارآمدی، یکی از مفاهیم مورد تأکید در نظریه‌های یادگیری است که به قضاوت فرد در مورد توانایی‌های خود برای انجام موفقیت‌آمیز یک تکلیف یا یک کار گفته می‌شود (مادوکس، ۲۰۱۶). خودکارآمدی مدیر یا باور مدیر به توانایی‌هایش و به کاربرد آن قدمی اساسی در جهت اثربخشی مدارس است. بندورا فرض کرد که هیجان‌ات خودکارآمدی انتخاب‌های افراد را می‌سازند، این هیجان‌ات شیوه‌های فعالیت هستند، و دربرگیرنده تلاش برای حرکت، پشتکار و رسیدن به

موفقیت هستند. مردم همواره مستعد هستند فعالیت‌هایی را انتخاب کنند که احساس کنند در آن‌ها توانا هستند و فعالیت‌هایی را که در آن‌ها احساس عدم توانایی می‌کنند، انتخاب نمی‌کنند. امروز صحبت کردن و بحث در مورد کارکردهای انسانی نظیر؛ انگیزش، یادگیری، خودنظم دهی و پیشرفت بدون به میان آوردن نقش باورهای خودکارآمدی امکان‌ناپذیر و نادرست است (پلاس، ۲۰۱۴). افراد با تفکر خودکارآمدی پایین بر این باورند که تکالیف دشوار برای آن‌ها واقعاً غیر انجام دادنی هستند (بندورا، ۱۹۸۶) که این تفکرات در حوزه تعلیم و تربیت باعث احساس شکست، افسردگی، فشار و درماندگی در آن‌ها می‌شود. در مقابل افراد با تفکر خودکارآمدی نیرومند احساس آرامش می‌کنند و همواره برای روبه‌رو شدن با تکالیف چالش‌انگیز آماده هستند (وانگ و بای، ۲۰۱۷). پس می‌توان بیان کرد که خودکارآمدی ارزشیابی هر فرد از توانایی‌ها و صلاحیت‌هایش برای رسیدن به اهداف و یا غلبه بر موانع، و توجه به باورهای مربوط به توانایی‌های فرد برای انجام موفقیت‌آمیز یک رفتار اطلاق می‌شود (لیهی-وارن و همکاران، ۲۰۱۲).

یکی از عواملی که با خودکارآمدی در ارتباط است هوش‌های چندگانه می‌باشد. بیش از دو هزار سال پیش، افلاطون در کتاب "جمهوریت"، هوش را تعیین‌کننده اصلی جایگاه سیاسی و اجتماعی افراد تعریف کرد. اما مطالعه علمی هوش، از قرن نوزدهم با ایده تفاوت‌های فردی در علم ژنتیک و تکامل آغاز شد. روان‌شناسان معتقدند هیچ شاخه‌ای از روان‌شناسی به اندازه مطالعه و ارزیابی هوش در بهزیستی انسان مؤثر نبوده است (شریعتمداری، ۱۳۹۰). ممکن است ماهیت دقیق هوش کاملاً شناخته نباشد و مردم نتوانند آن را تعریف کنند، اما هر کسی برای خود تصور نسبتاً روشنی از آن دارد (سیف، ۱۳۸۴). از نظر فیزیولوژی، هوش پدیده‌ای است که در اثر فعالیت یاخته‌های قشر خارجی مغز (کورتکس) آشکار می‌گردد و از نظر روانی نقش انطباق و سازگاری موجود زنده با شرایط محیطی و زیستی را بر عهده دارد (میلانی فر، ۱۳۸۹) دیوید وکسلر، از معروف‌ترین کسانی است که تعریف نافذی از هوش ارائه نموده است. از نظر وی، هوش عبارت است از توانایی کلی و جامع در فرد که باعث تفکر منطقی، فعالیت هدفمند و سازگاری با محیط می‌شود. یکی از قدیمی‌ترین تعریف‌ها از هوش توسط بنیه و سیمون مطرح شده است به عقیده آن‌ها هوش یک قوه^۱ ذهنی بنیادی است که تغییر یا فقدان آن بیشترین اهمیت را در زندگی عملی آدمی دارد این قوه^۱ ذهنی همان قضاوت است که گاه تحت عنوان عقل سلیم، عقل عملی، ابتکار و توانایی انطباق با شرایط یاد می‌شود. درست قضاوت کردن، درست درک کردن، درست استدلال کردن، فعالیت‌های بنیادی این هوش است (اتکینسون و اتکینسون، به نقل از انگ و وان دین^۱، ۲۰۱۵). از بین صاحب‌نظران هوش، گاردنر پیش‌قدم کاربر روی هوش‌های چندگانه بود، گاردنر هشت نوع را ارائه کرد که به طرق مختلف در شرایط گوناگون از جمله در سبک‌های زندگی هرروزه، شرایط آموزشی و شرایط کاری به کار می‌روند: هوش زبان‌شناختی^۲؛ این نوع هوش اشاره به توانایی استفاده از کلمات و زبان دارد.

Ang, S., & Van Dyne. ۱

۲-Linguisticintelligence

هوش زبان شناختی با مسائلی از قبیل فعالیت با لغات و اصطلاحات، صحبت کردن و نوشتن سرو کار دارد. هوش منطقی - ریاضی^۱؛ هوش منطقی - ریاضی یعنی توانایی استفاده از استدلال، منطقی و اعداد. این هوش با استدلال‌های منطقی، استقرایی، انتزاعی، استنباطی و اعداد سروکار دارد. هوش سه‌بعدی و فضایی^۲؛ این هوش با قضاوت فضایی سرو کار دارد. افرادی که در این هوش قوی می‌باشند، نوعاً به لحاظ ذهنی به تصور کردن و دست‌کاری موضوعات مختلف، عملکرد بالایی دارند. آنان حافظه دیداری بسیار مطلوبی دارند و به‌طور خارق‌العاده‌ای افرادی مستعد و توانا می‌باشند. هوش جنبشی و جسمانی^۳؛ این هوش قابلیت استفاده از بدن برای بیان (اندیشه، احساسات و ...) است. افرادی که درجه بالایی از این نوع هوش را دارا هستند، از ژست (حالت) بدن برای تسلط به مسائل استفاده می‌کنند. هوش موسیقی^۴؛ توانایی اجرا، ساخت و درک الگوهای موسیقی است که شامل درک تغییر لحن، ریتم و تن صداها است، هوش بین فردی^۵؛ توانایی درک نیت‌ها، انگیزه و خواسته‌های دیگران است. این هوش به افراد امکان تعامل و کارکردن بهتر با دیگران را می‌دهد. هوش درون فردی^۶؛ قابلیت شناخت، تفسیر و درک احساسات و انگیزه‌های خود است و هوش ذاتی و طبیعی^۷؛ توانایی تشخیص و درک از ارتباط ما با طبیعت، هوش ذاتی و طبیعی نامیده می‌شود. ستاره‌شناسی و زیست‌شناسی از نمونه شغل‌هایی است که نیاز به هوش طبیعت‌گرایانه بالایی دارند (گل محمدیان، ۱۳۹۳). و نهایتاً این که گاردنر هوش را ظرفیتی برای حل مسائل یا تطبیق ساخته‌ها متناسب با مجموعه و فرهنگ‌ها می‌داند.

عامل مهم بعدی در ارتباط با خودکارآمدی، مهارت اجتماعی می‌باشد. مهارت اجتماعی و سازگاری اجتماعی فرایندی است که افراد را قادر می‌سازد تا رفتار دیگران را درک و پیش‌بینی کنند و تعاملات اجتماعی خود را تنظیم نمایند، سازگاری اجتماعی مترداف بامهارت اجتماعی است و شامل توانایی ایجاد ارتباط متقابل با دیگران در زمینه خاص اجتماعی، به طریق خاص که در عرف جامعه قابل قبول و ارزشمند باشد (آهنگر قربانی و همکاران، ۱۳۹۴). مهارت اجتماعی فرایندی پیوسته است که طی آن فرد رفتار خود را با هدف ایجاد رابطه‌ای بسنده و مؤثر با محیط، سایر انسان‌ها و خود تغییر می‌دهد. اساس مهارت اجتماعی به وجود آوردن تعادل بین خواسته‌های خود و انتظارات جامعه است که می‌تواند بر تمام ابعاد زندگی فرد تأثیر بگذارد (بخشی، ۱۳۹۳) (۱۳۹۲). فردی دارای مهارت اجتماعی است که به مردم علاقه‌مند باشد، یار و یاور آنها باشد و در رفتارشان با دوستان و بیگانگان مدیر باشد. گرایش ضداجتماعی نوعی رفتار غیر انطباقی است که در آن فرد حقوق دیگران روانشناسان نیز به‌طور معمول سازگاری با محیط و افراد در اجتماع را

۱-Logical-mathematical intelligence

۲-Spatial intelligence

۳-Bodily-Kinesthetic intelligence

۴-Musical intelligence

۵-Interpersonal intelligence

۶-Interpersonal intelligence

۷-Natural intelligence

موردتوجه قرار داده‌اند و ویژگی‌هایی از شخصیت را به‌نجار تلقی کرده‌اند که به فرد کمک می‌کند تا خود را با جهان پیرامون سازگار سازد. یعنی با دیگران در صلح و صفا زندگی کند و جایگاهی در جامعه برای خود به دست آورد (خدایاری فرد، ۱۳۸۵). مهارت اجتماعی یعنی اینکه فرد توانایی برقراری ارتباط متقابل را با دیگران داشته باشد. در این رابطه فرد یا رفتار خود را تغییر می‌دهد یا رفتار دیگران را به وسیله برانگیختن دیگران به سمت افکار خود تغییر می‌دهد. افرادی که دارای مهارت اجتماعی بالایی هستند خصوصیات و ویژگی‌های طرف مقابل خود را می‌شناسند و با آن رابطه‌ای مؤثر برقرار می‌کنند. اجتماعی فقط شامل دوستیابی نیست هرچند این افراد سریع با دیگران رابطه دوستانه برقرار می‌کنند. افرادی که از مهارت‌های اجتماعی پایینی برخوردارند منزوی می‌شوند و نمی‌توانند با دیگران همکاری کنند و دیگران نیز از آنان متنفر می‌شوند (ساجدی و همکاران، ۱۳۹۱). پس می‌توان نتیجه گرفت مهارت‌های اجتماعی مجموعه‌ای از توانایی‌ها است که قدرت سازگاری، رفتار مثبت و خودکارآمدی را افزایش می‌دهد. در نتیجه شخص قادر می‌شود بدون اینکه به خود یا دیگران صدمه بزند مسؤلیت‌های مربوط به نقش اجتماعی خود را بپذیرد و با چالش‌ها و مشکلات روزمره زندگی به شکل مؤثر روبه‌رو شود (لایو، ریپ و کوپلان، ۲۰۱۷).

در خصوص موضوعات بیان شده صاحب‌نظران داخلی و خارجی تحقیقاتی انجام دادند که نمونه‌هایی از آن‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

موسوی نژاد و امیریان زاده (۱۳۹۶) تحقیقی با موضوع پیش‌بینی مهارت‌های اجتماعی از طریق شخصیت کارآفرینانه و خودکارآمدی در دانشجویان دانشگاه جهرم انجام دادند. نتایج این پژوهش نشان داد که بین ابعاد شخصیت کارآفرینانه و خودکارآمدی با مهارت‌های اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد. فتح اله زاده، باقری، رستمی و دربانی (۱۳۹۵) تحقیقی با موضوع اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر سازگاری و خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی انجام دادند. نتایج نشان داد آموزش مهارت‌های اجتماعی در بر سازگاری اثر داشته و میزان خودکارآمدی را نیز به‌طورمعمول افزایش داده؛ و این تأثیر در مرحله پیگیری پایدار مانده است.

شهیددانی، بلیاد و دربندی (۱۳۹۵) تحقیقی با موضوع بررسی رابطه مهارت‌های اجتماعی با خودکارآمدی، احساس تنهایی و کیفیت زندگی انجام دادند. یافته‌ها نشان داد که مهارت‌های اجتماعی با کیفیت زندگی و مهارت‌های اجتماعی با خودکارآمدی رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد اما بین مهارت‌های اجتماعی با احساس تنهایی رابطه معنی‌داری یافت نشد. نتایج تحلیل رگرسیون چند متغیره نشان داد که مدل پیش‌بینی مهارت‌های اجتماعی فقط توانست کیفیت زندگی و خودکارآمدی را در زنان پیش‌بینی کنند. دیو، کامالدن، ژئوک، عبدالله، ایوب و اسماعیل (۲۰۱۸) تحقیقی با موضوع ارتباط بین هوش هیجانی، هوش معنوی، خودکارآمدی و رفتارهای مرتبط با سلامتی انجام دادند. نتایج حاکی از آن بود که بین هوش هیجانی، هوش معنوی، خودکارآمدی و رفتارهای مرتبط با سلامتی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

ساویج و تاکنونا (۲۰۱۷) تحقیقی با موضوع ادراک قلدری، پرخاشگری، مهارت اجتماعی و خودکارآمدی انجام دادند. نتایج نشان داد بین مهارت اجتماعی با خودکارآمدی رابطه مثبت و بین مهارت اجتماعی با قلدری و پرخاشگری رابطه منفی وجود دارد.

کورا و ال-حبشی (۲۰۱۴) تحقیقی با موضوع ارتباط بین هوش‌های چندگانه با خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی انجام دادند. نتایج نشان داد بین هوش‌های چندگانه با خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

با توجه به مطالبی که عنوان گردید تحقیق حاضر درصدد پاسخگویی به این سؤال است که آیا بین هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی با خودکارآمدی در بین مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر رابطه وجود دارد؟

اهمیت و ضرورت تحقیق

یکی از مهم‌ترین، مؤثرترین و گسترده‌ترین سازمان‌های مختلف اجتماعی که مسؤولیت انتخاب و انتقال عناصر فرهنگی را به نسل آینده جامعه بر عهده دارد، سازمان آموزش و پرورش است. این سازمان از دیرباز نقشی سازنده و اساسی در بقاء و تداوم فرهنگ و تمدن بشری ایفا کرده است. آموزش و پرورش با تربیت و آماده‌سازی نیروی انسانی، توان بالقوهٔ جوامع را به فعلیت می‌رساند نقش و اهمیت نیروی انسانی در بین اجزاء و عوامل دیگر سازمان‌های اجتماعی همانند جایگاه مغز در بین سایر اندام‌های بدن انسان است. با همه ارزشی که دست و پا و چشم دارد اگر مغز وجود نداشته باشد آن‌ها نیز فاقد ارزش و اعتبار خواهند بود. از بین انواع مدیریت، مدیریت بر سازمان‌های آموزشی را با اهمیت‌ترین و پیچیده‌ترین، مشکل‌ترین و مؤثرترین مدیریت‌ها می‌دانند زیرا ثمرهٔ آموزش و پرورش توأم با مدیریت‌های مطلوب خلاق مناسب از یک سو تبدیل انسان‌های خام به انسان‌های خلاق، بالقوه، رشد یافته، متعادل و کمال یافته است و از سوی دیگر تأمین‌کننده احتیاجات نیروی انسانی هر جامعه در سطوح مختلف و در بخش‌های متفاوت فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی است.

بدون تردید هر مدرسه‌ای که به دنبال کسب نام و اعتبار است، آرزو دارد که معلمان و دانش‌آموزان به درستی و با کیفیت بالایی فرآیند تدریس و یادگیری را بر اساس انتظارات و اهداف آموزشی دنبال نمایند و در این میان مدیران آموزشی در نقش رهبری، تأثیر بسیاری در ایجاد جو روانی مناسب و برقراری روابط انسانی مطلوب و نهایتاً تحقق اهداف آموزشی مدارس دارند. به همین دلیل این پژوهش با هدف تعیین رابطه هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی با خودکارآمدی در بین مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر انجام می‌گیرد.

سؤالات تحقیق

۱- آیا بین هوش‌های چندگانه با خودکارآمدی در بین مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر رابطه وجود دارد؟

۲- آیا بین مهارت اجتماعی با خودکارآمدی در بین مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر رابطه وجود دارد؟

۳- آیا نقش هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی در پیش‌بینی خودکارآمدی مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر معنی‌دار می‌باشد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر نحوه گردآوری داده‌ها از نوع تحقیق توصیفی-همبستگی بوده و از نظر هدف نیز از نوع پژوهش کاربردی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر به تعداد ۷۵ نفر می‌باشد که از این تعداد ۶۳ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبتی با استفاده از جدول مورگان انتخاب شدند.

به‌منظور سنجش هوش‌های چندگانه از آزمون هوش چندگانه گاردنر که دارای ۸۰ سؤال و ۸ مؤلفه: هوش کلامی-زبانی، هوش منطقی-ریاضی، هوش بصری-مکانی، هوش حرکتی-جسمانی، هوش موسیقایی، هوش میان‌فردی، هوش درون‌فردی و هوش طبیعت‌گرا استفاده می‌شود. این مقیاس دارای طیف لیکرتی ۵ درجه‌ای می‌باشد. همچنین از آنجایی که این آزمون از کتاب سنجش و کاربرد هوش‌های چندگانه در خانه و مدرسه (آذرفر، ۱۳۸۶) اقتباس گردیده، روایی صوری و محتوای آن توسط خبرگان و متخصصان تأیید گردیده است. همچنین پایایی پرسشنامه نیز در بسیاری از تحقیقات مورد تأیید قرار گرفته است برای مثال مقدار آلفای کرونباخ هوش موسیقی گاردنر در تحقیق نیرو، حسین نژاد و حقانی (۱۳۹۰)، ۰/۸۵ محاسبه گردید که نشانه پایایی موردقبول برای این ابزار می‌باشد. مقیاس سنجش مهارت اجتماعی توسط ماتسون و همکاران در سال ۱۹۸۳ برای سنجش مهارت‌های اجتماعی افراد تدوین گردیده است. فرم اولیه این مقیاس دارای ۶۲ عبارت بود که توسط یوسفی و خیر (۱۳۸۱) تحلیل عاملی شده به ۵۶ عبارت کاهش یافت، که مهارت‌های اجتماعی افراد را توصیف می‌کنند. برای پاسخ‌گویی به آن آزمودنی باید هر عبارت را بخواند و سپس پاسخ خود را بر اساس یک شاخص ۵ درجه‌ای از نوع لیکرت با دامنه‌ای از نمره ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) مشخص نماید. هدف اصلی پرسشنامه مهارت‌های اجتماعی ماتسون، سنجش مهارت‌های اجتماعی از ابعاد مختلف است. پایایی پرسشنامه ماتسون توسط درویش (۱۳۸۸) و یوسفی و خیر (۱۳۸۱) به نقل از درویش، (۱۳۸۸) با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۶ به‌دست‌آمده است. مقیاس سنجش خودکارآمدی توسط شوارزر و جروسالم به‌منظور ارزیابی خودکارآمدی عمومی و اجتماعی ساخته شد و دارای ۱۰ آیتم است. شیوه نمره‌گذاری مقیاس خودکارآمدی عمومی به شکل یک طیف لیکرت چهارگزینه‌ای: کاملاً غلط (۱)، تا حدی غلط (۲)، تا حدی درست (۳)، کاملاً درست (۴) است. ضرایب همسانی درونی ویرایش‌های مقیاس خودکارآمدی عمومی برای دانشجویان، در آلمان ۰/۸۴، کاستاریکا و اسپانیا ۰/۸۱ و در چین ۰/۹۱ به دست آمد. پژوهشگران ایرانی ساختار عاملی این مقیاس را در بین ۴۰۰ نفر از کارکنان دانشگاه‌های دولتی شهر تهران در سال ۱۳۸۸ تک عاملی گزارش نموده و همسانی

درونی آن را برای کل آزمودنی‌ها ۰/۸۷، برای مردان ۰/۸۵ و برای زنان ۰/۸۸ گزارش نمودند. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از روش آماری توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد) استفاده شد. همچنین برای تجزیه و تحلیل فرضیه‌های پژوهش از روش آمار استنباطی ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره هم‌زمان با استفاده از نرم‌افزار spss.23 استفاده شد.

یافته‌ها

جدول ۱. توزیع فراوانی متغیرهای جمعیت شناختی مدیران و معاونان

درصد	فراوانی	خصوصیات جمعیت شناختی	پست سازمانی
۴۰	۳۰	مدیر	پست سازمانی
۶۰	۴۵	معاون	
۱۰۰	۷۵	کل	
۱۶	۱۲	زیر ۵ سال	سابقه شغلی
۳۶	۲۷	بین ۶ تا ۱۰ سال	
۲۵/۳	۱۹	بین ۱۱ تا ۱۵ سال	
۲۲/۷	۱۷	بالای ۱۶ سال	
۱۰۰	۷۵	کل	

طبق نتایج فوق، از بین شرکت‌کنندگان تحقیق ۷۵ نفر (معادل ۳۰ درصد) مدیر و ۴۵ نفر (معادل ۶۰ درصد) معاون بودند. از لحاظ سابقه شغلی ۱۲ نفر (معادل ۱۶ درصد) سابقه زیر ۵ سال، ۲۷ نفر (معادل ۳۶ درصد) سابقه بین ۶ تا ۱۰ سال، ۱۹ نفر (۲۵/۳ درصد) سابقه بین ۱۱ تا ۱۵ سال و ۱۷ نفر نیز (۲۲/۷ درصد) سابقه شغلی بالای ۱۶ سال داشتند.

برای بررسی فرض نرمال بودن متغیرهای مورد مطالعه از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف یک نمونه‌ای استفاده شده است. نتایج جدول ۱ نشان‌دهنده آن است که فرض نرمال بودن برای متغیرهای تحقیق تأیید می‌شود چرا که سطح معنی‌داری آن‌ها بزرگ‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد.

جدول ۲. آزمون کولموگروف - اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش

متغیرها	تعداد	آماره	سطح معناداری
هوش‌های چندگانه	۶۳	۰/۰۷۵	۰/۲۰۰
مهارت اجتماعی	۶۳	۰/۰۶۵	۰/۲۰۰
خودکارآمدی	۶۳	۰/۰۷۸	۰/۱۷۸

سؤال اول: آیا بین هوش‌های چندگانه با خودکارآمدی در بین مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر رابطه وجود دارد؟

برای پاسخگویی به این سؤال از همبستگی پیرسون استفاده شده است.

جدول ۳. میانگین، انحراف معیار و ضریب همبستگی هوش‌های چندگانه با خودکارآمدی

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳
۱- هوش کلامی	۳۶/۵۰	۶/۸۷	-		
۲- هوش منطقی	۳۴/۶۶	۳/۶۴	۰/۲۹*	-	
۳- هوش بصری	۳۲/۹۷	۴/۲۹	۰/۳۴**	۰/۶۵**	-
۴- هوش حرکتی	۳۵/۲۰	۳/۱۶	۰/۴۶**	۰/۷۵**	۰/۵۷**
۵- هوش موسیقی	۳۴/۷۳	۷/۴۱	۰/۸۱**	۰/۴۴**	۰/۵۰**
۶- هوش میان فردی	۳۵/۲۵	۶/۰۸	۰/۸۷**	۰/۳۰*	۰/۳۳**
۷- هوش درون فردی	۳۳/۲۶	۵/۷۵	۰/۰۵	۰/۱۲	۰/۰۸
۸- هوش طبیعت‌گرا	۳۰/۳۲	۷/۵۱	۰/۱۲	۰/۱۸	۰/۱۱
۹- خودکارآمدی	۳۱/۳۸	۴/۰۱	۰/۶۹**	۰/۰۶	۰/۰۸

* $p < 0/05$ ** $p < 0/01$

طبق نتیجه جدول ۳، میانگین و انحراف معیار و ضریب همبستگی متغیرهای پژوهشی نشان داده شده است. میانگین و انحراف معیار هوش کلامی (۳۶/۵۰ و ۶/۸۷)، هوش منطقی (۳۴/۶۶ و ۳/۶۴)، هوش بصری (۳۲/۹۷ و ۴/۲۹)، هوش حرکتی (۳۵/۲۰ و ۳/۱۶)، هوش موسیقی (۳۴/۷۳ و ۷/۴۱)، هوش میان فردی (۳۵/۲۵ و ۶/۰۸)، هوش درون فردی (۳۳/۲۶ و ۵/۷۵)، هوش طبیعت‌گرا (۳۰/۳۲ و ۷/۵۱) خودکارآمدی (۳۱/۳۸ و ۴/۰۱) به دست آمد. افزون بر این، نتایج جدول فوق بیانگر آن است که از بین مؤلفه‌های هوش‌های چندگانه سه متغیر هوش کلامی ($r = 0/69$)، هوش موسیقی ($r = 0/67$) و هوش میان فردی ($r = 0/56$) با خودکارآمدی مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر رابطه دارد ($p < 0,01$).

سؤال دوم: آیا بین مهارت اجتماعی با خودکارآمدی در بین مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر رابطه وجود دارد؟

برای پاسخگویی به این سؤال از همبستگی پیرسون استفاده شده است.

جدول ۴. میانگین، انحراف معیار و ضریب همبستگی مهارت اجتماعی با خودکارآمدی

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	مهارت اجتماعی	خودکارآمدی
مهارت اجتماعی	۱۹۱/۵۱	۱۸/۳۹	-	
خودکارآمدی	۳۱/۳۸	۴/۰۱	۰/۸۵**	-

** $p < 0/01$ * $p < 0/05$

طبق نتیجه جدول شماره ۴- میانگین و انحراف معیار و ضریب همبستگی متغیرهای پژوهشی نشان داده شده است. میانگین و انحراف معیار مهارت اجتماعی (۱۹۱/۵۱ و ۱۸/۳۹) و خودکارآمدی (۳۱/۳۸ و ۴/۰۱) به دست آمد. افزون بر این، نتایج جدول فوق بیانگر آن است که بین مهارت اجتماعی با خودکارآمدی در بین مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر رابطه وجود دارد ($I = 0/85$ و $p < 0,01$).

سؤال سوم: آیا نقش هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی در پیش‌بینی خودکارآمدی مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شبستر معنی‌دار می‌باشد؟
برای پاسخگویی به این فرضیه از رگرسیون چند متغیره هم‌زمان استفاده شده است.

جدول ۵. نتایج ضرایب رگرسیون برای پیش‌بینی خودکارآمدی بر مبنای هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی

سطح معنی‌داری	t	ضرایب استاندارد نشده		متغیرهای پیش‌بین
		B	خطای معیار	
۰/۰۰۱	۳/۶۸	-	۱۱/۸۷	مقدار ثابت
۰/۰۰۱	۱۰/۸۹	۰/۷۴۹	۰/۳۱۵	مهارت اجتماعی
۰/۰۰۳	۳/۱۳	۰/۲۱۶	۰/۰۴۷	هوش‌های چندگانه

متغیر ملاک: خودکارآمدی

با توجه به نتایج جدول ۵ تأثیر هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی بر روی خودکارآمدی معنادار می‌باشد ($p < 0/01$). ضریب رگرسیون مهارت اجتماعی ($\beta = 0/749$) و هوش‌های چندگانه ($\beta = 0/216$) بر روی خودکارآمدی با توجه به مقدار آزمون t معنادار است و نشان می‌دهد که هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی می‌توانند خودکارآمدی را به‌طور معناداری پیش‌بینی نمایند.

جدول ۶. خلاصه مدل پیش‌بینی خودکارآمدی بر اساس هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی

مدل	مجموع مجذورات	ضریب همبستگی چندگانه	مجدور ضریب همبستگی چندگانه	df	میانگین مجذورات	F	sig
۱	رگرسیون	۰/۸۷۴	۰/۷۶۴	۲	۸۶۵۳/۲۲۶	۱۰۴/۹۶۵	۰/۰۰۱
	خطا			۶۵	۸۲/۴۳۹		
	کل			۶۷			

نتایج جدول ۶ خلاصه مدل پیش‌بینی خودکارآمدی بر اساس هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی را نشان می‌دهد. طبق نتایج فوق، مقدار آماره F برای بررسی تأثیر هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی در خودکارآمدی در سطح معناداری $p < 0/001$ معنادار است. طبق مدل ۱ و با توجه به آماره R^2 (ضریب تعیین)، ۷۶/۴ درصد از واریانس خودکارآمدی توسط هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی تبیین می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج به‌دست‌آمده از یافته‌های این پژوهش به ترتیب سؤالات پژوهش عبارت‌اند از: طبق جدول ۳ در توجیه ارتباط هوش‌های چندگانه با خودکارآمدی باید گفت که با توجه به اینکه هوش‌های چندگانه شامل مجموعه‌ای از مهارت‌های به‌هم‌پیوسته برای ادراک دقیق، ارزیابی و ابراز هیجان‌ها، دسترسی یا ایجاد احساسات به‌منظور تسهیل تفکر، توانایی فهم هیجان‌ها و دانش شناختی و هیجانی و توانایی تنظیم هیجان‌ها و ادراک شناختی به‌منظور رشد هیجانی و عقلانی است، و باورهای خودکارآمدی نیز بر طرز تفکر افراد، چگونگی رویارویی با مشکلات، سلامت هیجانی، تصمیم‌گیری، مقابله با استرس و افسردگی تأثیر می‌گذارد؛ هر دو سازه مجموعه‌ای از مهارت‌ها، استعدادها و توانایی‌ها هستند که توانایی موفقیت فرد را در مقابله با فشارها و اقتضاهای محیطی افزایش می‌دهند. بر این اساس هر دو متغیر با یکدیگر رابطه مثبتی دارند و قابلیت پیش‌بینی یکدیگر را دارند.

جدول ۴ بیان می‌کند که بین مهارت اجتماعی با خودکارآمدی در بین مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شستر رابطه وجود دارد. در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که یک فرض کلیدی نظریه شناختی اجتماعی این است که اشخاص تمایل دارند رویدادهایی که بر زندگی آن‌ها تأثیر می‌گذارد را کنترل کنند و خود را به‌عنوان عامل مؤثر بدانند.

طبق جدول ۵ نقش هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی در پیش‌بینی خودکارآمدی مدیران و معاونان زن مدارس شهرستان شستر معنی‌دار می‌باشد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که افزایش کنترل هیجانات و شناخته، احساسات و عواطف احتمالاً می‌تواند منجر به شناخت واقعیات امور خواهد شد و شناخت صحیح واقعیت‌ها منجر به انتخاب صحیح راه‌حل‌ها برای برخورد با وقایع خواهد شد. و بدین ترتیب زمینه برای بروز عملکرد صحیح و مطلوب فراهم می‌شود. در این صورت بازخوردهای احتمالاً بیشتر جنبه مثبت به خود می‌گیرند و اعتماد به‌نفس فرد تقویت می‌شود. در چنین وضعیتی است که مطابق با نظریه‌های شناختی از جمله نظریه باندورا نظام باور به توانایی در فرد شکل گرفته و خودکارآمدی فرد رقم خواهد خورد. از طرفی دیگر خودکارآمدی ادراک شده یک فرایند محوری است که بر مؤثر واقع شدن فرد تأثیر می‌گذارد. در مرکزیت مفهوم تأثیرگذار بودن و عاملیت، خود-تنظیمی قرار دارد (یادگیری خودتنظیمی)، فرایندی که از راه آن افراد رفتارها، شناخته، و عواطف خود را به گونه منظم و سازمان‌دهی شده در راستای دستیابی به اهداف فعال کرده و ادامه می‌دهند. افراد با خودکارآمدی بالا نخست، از توانمندی‌های خود مطمئن هستند و با اعتماد به‌نفس تکالیف خود را انجام می‌دهند دوم، با خودتنظیمی و

کنترل رفتار خود در راستای دستیابی به اهداف گام برمی‌دارند که مهارت اجتماعی جزئی از خودکارآمدی است و هر چه که افراد در خودکارآمدی نمره بالایی بگیرند، در مهارت اجتماعی هم نمره بالایی را کسب می‌کنند. و می‌توان گفت که طبق یافته‌های این پژوهش خودکارآمدی متغیری است که می‌توان آن را با توجه به هوش‌های چندگانه و مهارت اجتماعی پیش‌بینی کرد.

پیشنهاد‌های کاربردی

با توجه به اکتسابی بودن بخش قابل‌توجهی از مهارت‌های اجتماعی، پیشنهاد می‌شود آموزش و پرورش در برنامه‌های آموزش و توسعه مدیران و معاونان زن، جایگاه ویژه‌ای برای تقویت مهارت اجتماعی در نظر بگیرند. (مانند رده‌های روان‌شناختی آموزش مهارت‌های اجتماعی و برگزاری کارگاه‌های عملی با محوریت مهارت‌های اجتماعی). همچنین از آنجایی که خودکارآمدی مدیران و معاونان زن نیز با هوش‌های چندگانه و مهارت‌های اجتماعی آنان رابطه معنی‌داری دارد؛ لذا پیشنهاد می‌شود آموزش و پرورش خودکارآمدی مدیران را از طریق ترتیب دادن هدف‌های قابل‌دسترس، جانشین‌سازی تجربه‌های موفق با تجربه‌های ناموفق و قانع‌سازی کلامی و تقویت اعتمادبه‌نفس تقویت نمایند.

فهرست منابع

آهنگر قربانی، زهره؛ حسین خانزاده، عباسعلی؛ خسروجاوید، مهناز و صادقی، عباس (۱۳۹۴). اثربخشی آموزش کارکردهای اجرایی بر مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان با نارساخوانی. ۵(۱۹). ۱۱۱-۱۲۸.

بخشی، شهربانو (۱۳۹۳). بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر اضطراب اجتماعی و سلامت اجتماعی دانش‌آموزان دختر سال سوم مقطع متوسطه منطقه ۲ شهر قم. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه پیام نور استان تهران - مرکز پیام نور تهران.

بیک زاد، جعفر؛ خدیوی، اسداله؛ حسین پورسنبل، علیرضا؛ محمدنژاداصل، راحله. (۱۳۹۱). رابطه هوش هیجانی مدیران با خودکارآمدی و سلامت روانی آنان. آموزش و ارزشیابی (علوم تربیتی). ۵(۱۹)، ۱۲۷-

۱۴۱

حاتمی، محمد و کاوسیان، جواد (۱۳۹۲). اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر سازگاری فرزندان شاهد و ایثارگر. مجله روانشناسی مدرسه، ۲(۲)، ۴۴-۵۷.

شریعتمداری، علی (۱۳۹۳). روانشناسی تربیتی، تهران: انتشارات امیرکبیر، چاپ ۲۲.

شهیدپانی، مسعود؛ بلیاد، محمدرضا؛ دربندی، محمد. (۱۳۹۵). بررسی رابطه مهارت‌های اجتماعی با خودکارآمدی، احساس تنهایی و کیفیت زندگی (مطالعه موردی: زنان سرپرست خانوار کمیته امداد امام خمینی (ره) استان البرز، شهرستان کرج)، کنفرانس جهانی روانشناسی و علوم تربیتی، حقوق و علوم اجتماعی در آغاز هزاره سوم، شیراز، پژوهش شرکت ایده بازار صنعت سبز، فتح اله زاده، نوشین؛ باقری،

پریسا؛ رستمی، مهدی؛ دربانی، سید علی. (۱۳۹۵). اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر سازگاری و خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی. فصلنامه روانشناسی کاربردی. ۱۰(۳)، ۲۷۱-۲۸۹.

گل محمدیان، محسن (۱۳۹۳). مقایسه هوش اخلاقی، فرهنگی و معنوی در زوجین سازگار و ناسازگار به منظور طراحی الگویی مبتنی بر ابعاد هوش و ارزیابی اثربخشی آن بر افزایش سازگاری زناشویی. پایان‌نامه دکترای تخصصی (PhD). دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.

لیوارجانی، شعله و غفاری، سارا، (۱۳۹۰)، بررسی رابطه هوش هیجانی و مهارت‌های اجتماعی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع دوم متوسطه شهر تبریز در سال تحصیلی ۱۳۸۸-۸۹، نشریه علوم تربیتی، شماره ۹، ۷۱-۸۸.

معمدجلالی، مزده (۱۳۹۱). مقایسه هوش فرهنگی؛ هوش اجتماعی و هوش هیجانی در میان مشاغل مختلف. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه پیام نور استان تهران - مرکز پیام نور تهران.

موسوی نژاد، سید مرتضی؛ امیریان زاده، مژگان. (۱۳۹۶). پیش‌بینی مهارت‌های اجتماعی از طریق شخصیت کارآفرینانه و خودکارآمدی در دانشجویان دانشگاه جهرم. فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی. ۱۱(۱)، ۱۱۵-۱۳۱.

مهوش ورنوسفادرنی، عباس؛ پرهون، کمال؛ ابراهیمی، مجتبی و محکی، فرهاد (۱۳۹۴). اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر بهبود هراس اجتماعی افراد دارای آسیب شنوایی. مجله تحقیقات علوم رفتاری. ۱۳(۴). ۵۴۹-۵۵۵.

میلانی فر، بهروز. (۱۳۹۸). روانشناسی کودکان و نوجوانان استثنائی. تهران: قومس.

نصرآبادی، فاطمه (۱۳۹۳). اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر اضطراب و سازگاری دختران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی - دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.

یگانه، طیبه؛ حسین خانزاده، عباسعلی و زربخش، محمدرضا (۱۳۹۳). اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی با شیوه شناختی - رفتاری بر کاهش نشانه‌های اختلال نارسایی توجه/فزون کنشی در دانش‌آموزان. فصلنامه شناخت اجتماعی. ۳(۵). ۷۲-۵۷.

Caldarella, P., Larsen, R. A., Williams, L., Wehby, J. H., Wills, H., & Kamps, D. (2017). Monitoring academic and social skills in elementary school: A psychometric evaluation of the Classroom Performance Survey. *Journal of Positive Behavior Interventions*, 19(2), 78-89.

Carson, K. D., Carson, P. P., & Birkenmeier, B. J. (2016). Measuring emotional intelligence: Development and validation of an instrument. *Journal of Behavioral and applied Management*, 2(1).

Costa, A., & Faria, L. (2015). The impact of emotional intelligence on academic achievement: A longitudinal study in Portuguese secondary school. *Learning and Individual Differences*, 37, 38-47.

Deming, D. J. (2017). The growing importance of social skills in the labor market. *The Quarterly Journal of Economics*, 132(4), 1593-1640.

Dev, R. D. O., Kamalden, T. F. T., Geok, S. K., Abdullah, M. C., Ayub, A. F. M., & Ismail, I. A. (2018). Emotional Intelligence, Spiritual Intelligence, SelfEfficacy and Health Behaviors: Implications for Quality Health. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 8(7), 794-809.

Gresham, F. (2015). Evidence-based social skills interventions for students at risk for EBD. *Remedial and Special Education*, 36(2), 100-104.

Holinka, C. (2015). Stress, emotional intelligence, and life satisfaction in college students. *College Student Journal*, 49(2), 300-311.

Johns, B. H., Crowley, E. P., & Guetzloe, E. (2017). The central role of teaching social skills. *Focus on Exceptional Children*, 37(8).

Joseph, D. L., Jin, J., Newman, D. A., & O'boyle, E. H. (2015). Why does self-reported emotional intelligence predict job performance? A meta-analytic investigation of mixed EI. *Journal of Applied Psychology*, 100(2), 298.

Kasari, C., Dean, M., Kretzmann, M., Shih, W., Orlich, F., Whitney, R., ... & King, B. (2016). Children with autism spectrum disorder and social skills groups at school: A randomized trial comparing intervention approach and peer composition. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57(2), 171-179.

Lam, N. T. H., & Liaw, S. Y. (2017). Comparing Mediation Role of Cultural Intelligence and Self-Efficacy on the Performance of International Business Negotiation. *International Business Research*, 10(7), 22

Lau, E. X., Rapee, R. M., & Coplan, R. J. (2017). Combining child social skills training with a parent early intervention program for inhibited preschool children. *Journal of anxiety disorders*, 51, 32-38.

Savage, M. W., & Tokunaga, R. S. (2017). Moving toward a theory: Testing an integrated model of cyberbullying perpetration, aggression, social skills, and Internet self-efficacy. *Computers in Human Behavior*, 71, 353-361.

Savage, M. W., & Tokunaga, R. S. (2017). Moving toward a theory: Testing an integrated model of cyberbullying perpetration, aggression, social skills, and Internet self-efficacy. *Computers in human Behavior*, 71, 353-361.

Segrin, C., McNelis, M., & Swiatkowski, P. (2016). Social skills, social support, and psychological distress: A test of the Social Skills Deficit Vulnerability Model. *Human Communication Research*, 42(1), 122-137.

Wang, C., & Bai, B. (2017). Validating the Instruments to Measure ESL/EFL Learners' Self-Efficacy Beliefs and Self-Regulated Learning Strategies. *TESOL Quarterly*, 51(4), 931-947.

